

Integration

NYT FRA NÆSTVED SPROG- OG INTEGRATIONSCENTER

MAJ 2005 | NR.1 | 8. ÅRGANG

Sproglab. stimulerer sproget

Demokrati - en udfordring i hverdagen

SSP-samarbejdet på NSI

FRA SPROGCENTERNYT TIL INTEGRATION

I forlængelse af centrets navneskifte fra Næstved Sprogcenter til Næstved Sprog- og Integrationscenter (NSI) 1. januar 2004, foretages med dette nummer yderligere et navneskifte.

Fra og med dette nummer hedder bladet **INTEGRATION**.

Næstved Sprog- og Integrationscenter varetager i dag så lang en række mangefacetterede integrationsopgaver for kommuner, AF Storstrøm, virksomheder og organisationer i vores dækningsområde, at det falder redaktionen naturligt denne gang at fokusere på en række eksempler på opgaver, vi løser. Vi håber, at de emnevalg, vi har foretaget, vil kunne være med til at vise mangfoldigheden i vores arbejde.

Samtidig med NSIs mange aktiviteter har overgangen til nyt taxameter- og prøvesystem pr. 1. januar 2004 været en stor udfordring for såvel personale som kursister, men ser her ca. 1 år efter første prøvestart ud til at være sat på skinner.

Tilmeldinger til sommerprøveterminen understreger da også, at det nye system har bragt gode resultater ved de jævnlige modulprøveafholdelser. Ved sommerterminen juni 2005 har 97 personer tilmeldt sig de statskontrollerede afgangsprøver på Danskuddannelse 2 og 3. Herudover har 8 på skolens Ungeafdeling tilmeldt sig 9.kl.-eksamen.

Siden 1. januar 1999 har Næstved Sprog- og Integrationscenter haft driftsoverenskomst med Næstved som centerkommune og med driftsområdet Sydsjælland og Møn. Denne aftale udløber 31. december 2005, hvorfor centret i de sidste par måneder har forhandlet forlængelse af driftsoverenskomsten med Næstved Kommune på vegne af de 10 øvrige kommuner i dækningsområdet.

Ved et byrådsmøde i Næstved Kommune blev forhandlingsresultatet drøftet og godkendt.

Næstved Sprog- og Integrationscenter har efter denne godkendelse fået forlængelse af driftsoverenskomsten for perioden 1. januar 2006 - 31. december 2010.

Med udgangspunkt i de dejlige lokaler på Næstved Kaserne og evt. satellitafdelinger i området, ser centrets bestyrelse, ledelse og medarbejdere frem til mange spændende opgaver i de kommende år.

Tak for et godt skoleår og god sommer!

Lene Eriksen
Forstander

Integration

Nyt fra Næstved Sprog- og Integrationscenter

Næstved Sprog- og Integrationscenter
Kasernevej 20
4700 Næstved
Telefon: 55 73 55 08
Telefax: 55 73 50 50
E-mail: nsi-center@nsi-center.dk

Redaktion
Lene Eriksen (ansvarsh. redaktør)
Jacob Wraae Nielsen
Elsebeth Nygaard
Henrik Hansen

Skribenter
Mette Gugliotta, Henrik Hansen, Ruth Hededal, Louise Hvitved, Jacob Wraae Nielsen, Elsebeth Nygaard

Design
Henrik Hansen

Tryk
Sangill Grafisk Produktion

Oplag: 1000

Eftertryk tilladt med kildeangivelse

INDHOLD

10

6

4

4 SPROGLAB. STIMULERER SPROGET
Efter et år med det nye sproglaboratorium er det tid til at se lidt på, hvilke erfaringer vi os. Desuden beskrives mulighederne for undervisningsforløb til erhvervsaktive.

12 DEMOKRATI - EN UDFORDRING I HVERDAGEN
Demokratibegrebet er et uomgængeligt tema i danskundervisningen og kursisters hverdag. Tre elever fortæller om deres møde med det danske demokrati.

6 LØRDAGSUNDERVISNING PÅ NSI
Nogle kursister arbejder i fuldtidsstillinger og har derfor hverken mulighed for at følge danskundervisning i hverdagen. NSI har derfor etableret lørdagshold for at tilgodese disse kursisters ønsker.

16 INTEGRATION HANDLER OGSÅ OM RETSBEVIDSTHED, SUNDHED OG VELVÆRE
En vigtig del af integration er også viden om retsvæsenet og sundhed. NSI har allieret sig med et par SSP-medarbejdere, der indimellem kommer og forholder foredrag på Unge-afdelingen.

8 VEJLEDNINGSHOJDET - FOKUS PÅ FREMTIDEN
Vejlederholdet er et tilbud til kursister om hurtigt at komme ud på arbejdsmarkedet. Aktiviteterne handler foruden danskundervisning om besøg på arbejdspladser.

18 VEJLEDERNYT
Vejlederne informerer om dette forårs arbejdsmarkedsrettede integrationsydelser og uddannelses tilbud på skolen.

10 H.C. ANDERSEN OG KONEN MED ÆGGENE BESØGTE NSI
I begyndelsen af april kom H.C. Andersen forbi NSI sammen med konen med æggene. Både kursister og lærere fejrede det prominente besøg.

20 LIONS CLUB HÆDRER TO UNGE FRA NSI MED REJSELEGATER
Lions Club i Næstved valgte dette år at uddele rejselegater til to unge fra NSI. Læs mere om, hvem de heldige var og om begrundelsen for dette valg.

11 TEMADAG: UDDANNELSE OG ARBEJDE
I februar var der temadag om uddannelse og arbejde for Danskuddannelse 1-kursister. De fremmødte havde rig mulighed for at få nuancerede svar om de mange muligheder, da der var tolke tilstede.

Sproglab. stimulerer sproge

AF RUTH HEDEDAHL

Ved flytning til kasernen investerede NSI i et digitalt sproglaboratorium (Sproglab.). Forventningerne var store til dette unikke undervisningsmedie, der er et moderne og effektivt undervisningsforum i et fleksibelt og individuelt læringsrum, og som rummer meget store muligheder og potentialer.

Et år er gået, sproglab. er blevet en faktor i hverdagen for mange af NSIs kursister, og det vil være rimeligt at beskrive mediet på baggrund af de erfaringer, NSI nu har.

Det digitale sproglab. eller multimedielaboratorium, som det retteligt kan kaldes, er en multimedieløsning, som på NSI består af et lærerbord med styreelektronik og 16 kursistarbejdspladser udstyret med computere, der er forbundet i et netværk, og som har internetadgang. Undervisningsmateriale er lyd, billede, tekst, TV, video og Internet. I sproglab. arbejder vi udelukkende med den kommunikative kompetence, som er en af grundpillerne i en vellykket integration. Her trænes færdigheder, der forbedrer kursisternes muligheder for at indgå som ligeværdige partnere i dialoger på en arbejdsplads, i uddannelse, i hverdagsliv og som medborgere. Undervisningen kan deles op i 2 hovedelementer, udtale og mundtlig kompetence.

Udtaleundervisning

Udtale er et vigtigt element i undervisningen lige fra den første dag på sprogcentret, da det er vigtigt at lære den rigtige udtale fra starten. Dels er det spild af tid at øve og arbejde med en forkert udtale, dels er det særdeles vanskeligt og tidskrævende at aflære den forkerte udtale.

Undervisningen ligger som en selvstændig disciplin i dagens program. Der kan allerede i den indledende fase indlægges et udtalekursus, hvor der arbejdes med sætningstryk, rytme, pauser og udtale af enkeltord, endelser, vokaler og konsonanter. Man kan vælge udelukkende at arbejde med

de materialer, der allerede ligger på serveren i sproglab., eller man kan supplere med eller udelukkende arbejde med selvproducerede materialer eller materialer fra den øvrige undervisning, som begge enkelt og hurtigt kan indarbejdes i det digitale sproglab.

Undervisningen vil typisk foregå således, at kursisterne arbejder individuelt i sproglab. efter en gennemgang af dagens fokus. Læreren kan fra lærerpulten via hovedtelefon og mikrofon lytte til, støtte og vejlede den enkelte kursist.

Ret hurtigt vil læreren kunne spore den enkelte kursists særlige vanskeligheder med dansk udtale, vanskeligheder, som oftest skyldes forskelligheder i forhold til kursistens modersmål. Læreren vil så kunne vejlede og støtte den enkelte kursist i forhold hertil og finde velegnet materiale tilpasset den enkelte.

Det digitale sproglab. gør det mere overskueligt og enkelt at tilrettelægge en fleksibel og individuel undervisning, som igen bevirker større effektivitet og giver bedre resultater.

Mundtlig kompetence

I arbejdet med den mundtlige kompetence er det digitale sproglab. virkelig unikt og genialt. Her kan trænes lytteforståelse og dialoger. Lytteforståelsen er et vigtigt element i al kommunikation, og den trænes effektivt i det digitale sproglab., dels via audio- og videomateriale allerede indlagt på serveren, dels via de muligheder, der ligger i, at systemet indeholder tv-modtager og video, og at det er koblet på Internettet.

Man kan f.eks. forestille sig, at enkelte kursister ser og lytter til en tv-avis eller en anden udsendelse, og at de derefter genfortæller til de øvrige kursister eller diskuterer det sete/hørte i en lille gruppe.

pe via hovedtelefoner og mikrofoner. Dette er blot et eksempel - mulighederne er mangfoldige. Dialoger trænes som pararbejde via hovedtelefoner og mikrofoner. Her er det hensigtsmæssigt at lægge sig tæt op af de emner, der arbejdes med i den øvrige undervisning og træne ordforråd og dialoger, der knytter sig hertil. Det unikke i mediet viser sig meget tydeligt, idet det tvinger alle kursister til at være aktive hele tiden, og i øvrigt fungerer, så de enkelte kursister ikke forstyrres eller distraheres af hinanden. Læreren kan i dette arbejde ligeledes gå ind og støtte, vejlede og rette via lærerpulten.

Særligt tilrettelagte forløb for udlændinge

Det høres ofte, at kursisterne af sproglige grunde har svært ved at klare sig på en arbejdsplads, dels har de svært ved at forstå, hvad der bliver sagt, dels har de svært ved selv at kommunikere. I sådanne tilfælde vil et undervisningsforløb i sproglab kunne afhjælpe mange vanskeligheder.

Foruden rene udtaleundervisningsforløb kan specifikke forløb tilpasses den enkelte arbejdsplads eller uddannelse. Forløb, hvor læreren indled-

besøger arbejdspladsen og afdækker stedets og arbejdets glossarium og kommunikation, og ud fra dette besøg tilrettelægger et undervisningsforløb i sproglab, som træner ordforråd, udtale og mundtlig kommunikation, og således gør kursisterne kommunikativt kompetente til at klare sig på arbejdspladsen eller i uddannelsen. Et sådant forløb vil uden tvivl være en god investering for den enkelte, både tidsmæssigt og økonomisk. NSI har da også allerede afholdt flere sådanne udtaleforløb, bl.a. tilrettelagt som eneundervisning, for medarbejdere i såvel den private som i den offentlige sektor.

NSI har nu arbejdet med det digitale sproglab et år, og forventningerne er fuldt ud blevet indfriet. Det er virkelig et undervisningsmedie, der kan leve op til tidens krav om en effektiv og målrettet undervisning. En undervisning, der styrker kursisternes kommunikative kompetence. <<

AF METTE GUGLIOTTA

Normalt er der stille og dødt på skoler en lørdag formiddag, men lørdag morgen kl. 9.00 er der liv og bevægelse på gangene på NSI. Her har der de sidste par år været undervisning om lørdagen fra kl. 9.00 til 12:20, og de to hold består af kursister med meget forskellige nationaliteter, uddannelser og fremtidsplaner.

På det ene hold er der udelukkende thailændere, som til dagligt arbejder på fuld tid, men som ønsker at udvikle og vedligeholde deres danskundskaber. Her arbejdes der også specifikt med udtale, som kan volde især thailændere store problemer.

Det andet hold er en blanding af mange nationaliteter. Fælles for dem er imidlertid, at de af forskellige grunde kan se fordele ved at gå i skole en lørdag og samtidig passe deres arbejde til daglig.

Sprogundervisning sideløbende med job

Chutikarn kommer fra Thailand og er gift med en dansker. Hun har været i Danmark i to år og arbejder til daglig på "Alpi" i Greve, hvor hun pakker varer og sætter labels på forsendelser.

Fra Thailand har Chutikarn en universitetsuddannelse og taler godt engelsk, som hjælper, når hun skal lære dansk. Hun har dog kun haft mulighed for at følge undervisning om lørdagen i den tid, hun har boet i Danmark.

- Jeg skal arbejde og tjene penge for at kunne leve, siger Chutikarn. Og når jeg først er hjemme fra arbejde kl. 17 til daglig, kan jeg ikke bruge sprogcentrets aftentilbud. Derfor er jeg rigtig glad for at kunne gå om lørdagen, det passer lige til mig. Udover det rent praktiske ser Chutikarn det også som en stor fordel at være på hold med andre thailændere, der ud over den fælles kulturelle baggrund også er hendes arbejdskolleger.

- Fordelen for mig ved at gå i klasse med thailændere er, at vi kan hjælpe hinanden med svære ord og vendinger, og da vi samtidig er arbejdskolleger, kan vi bedre arbejde med det, der er svært at forstå på arbejdspladsen, når vi kommer i skole om lørdagen, siger Chutikarn

Netop lørdagsundervisningen er en mulighed for at kunne fastholde et job. Og færdigheder i dansk

ing på NSI

- et godt tilbud til erhvervsaktive

er vigtige for at bestå de obligatoriske danskprøver, som kræves for at kunne få varigt ophold, siger Kirsten Hansen, som er vejleder på NSI. Samtidig er undervisningen et godt og fordelagtigt tilbud, fordi undervisningen bidrager til at udvikle elevernes sproglige referenceramme til glæde for både virksomheden og den ansatte.

Styrket kommunikation og stærkere arbejdsrelationer

En af de andre lørdagskursister, som har set fordelene ved lørdagsundervisningen og samtidig fået styrket sit tilhørsforhold til sin arbejdsplads, er Bassam, der nu har boet i Danmark i 4 år. Han kommer fra Syrien, men har boet hele sit liv i Libanon. Bassam er gift med en dansk-libanesiser og har under sin tid i Danmark arbejdet hos "Palle Knudsen" i Præstø:

- Jeg laver plastikspiraler, og d. 27. februar havde jeg 4 års jubilæum, og da måtte jeg give morgenbrød til alle på arbejdspladsen. Det er en tradition vi har, siger Bassam

I starten talte Bassam udelukkende engelsk på arbejdet, og da han havde en funktion, hvor det ikke var nødvendigt at kommunikere så meget, gik det ok. Men efter et stykke tid opfordrede hans arbejdsgiver ham til at gå på danskkursus, eftersom der var nogle kolleger, som ikke talte engelsk. Det rådede arbejdsgiveren ham til for både at effektivisere arbejdsgangene og arbejdsklimaet i virksomheden. På virksomheden, som producerer plastemner og slanger til trykluft og medicin, er man heller ikke i tvivl om vigtigheden af, at Bassam fortsat udvikler sit sprog.

Virksomhedsejer Christian Knudsen har nøje fulgt Bassam og hans sproglige udvikling, idet han fra udelukkende at kommunikere på engelsk nu kan deltage, forstå og følge med i møder på arbejdspladsen.

-For os er det vigtigt at være fleksibel og kunne rotere i jobfunktionerne, det kan man kun, hvis man kan forstå og kommunikere.

Christian Knudsen fortæller også, at valget stod mellem at måtte afskedige Bassam, for at han kunne gå i skole og opfylde kravet om danskprøve fra Integrationsministeriet eller at få arbejdet tilrettelagt, så der også blev plads til danskundervisning. Det er lykkedes, og selvom det kræver smidighed fra alle parter, er Christian Knudsen meget, meget glad for ikke at skulle miste en medarbejder som Bassam.

- Han udviser et stort engagement og knokler på sin arbejdsplads, det kan være svært at finde så god en arbejdskraft, konkluderer Christian Knudsen.

Bassam går, udover om lørdagen, også i skole tirsdag og torsdag aften.

- Selvom jeg nu udelukkende snakker dansk på mit arbejde, har det rigtig godt med mine kolleger og føler mig 100 % accepteret, føler jeg stadig behov for supplerende viden. Jeg er ked af, at jeg ikke startede, lige da jeg kom til Danmark, slutter Bassam. <<

Vejledningsh

- FOKUS

AF LOUISE HVITVED

Vejledningsholdet er for kursister, der er ved at afslutte deres danskuddannelse på NSI. På vejledningsholdet er der i særdeleshed fokus på arbejdsmarkedet, og kursisterne stifter bekendtskab med forskellige brancher og fagområder. På vejledningsholdet tages der udgangspunkt i den enkelte kursists fremtidige erhvervsønsker, og kursisterne på holdet arbejder blandt andet med at sætte ord på egne kompetencer og ressourcer.

Det første vejledningshold begyndte i august 2004 og det andet vejledningshold i januar 2005. Vejledningsholdet følger et forløb på 20 uger med 30 lektioners undervisning pr. uge.

På det nuværende vejledningshold er kursisterne kendetegnet ved deres forskellighed. Nogle har boet i Danmark i lang tid, nogle i kort tid, nogle har været i arbejde, andre har kun været i praktik, og nogle få har hverken arbejdet eller været i praktik. Fælles for kursisterne er dog, at de alle har et brændende ønske om at komme i arbejde. Ligeledes er kursisterne enige om, at det at lære dansk er den væsentligste forudsætning for at komme ind på det danske arbejdsmarked.

Oplevelser på Vejledningsholdet

Undervisningen på vejledningsholdet er meget varierende. I undervisningen indgår vejledning som

en central del i hele forløbet, og det bidrager til, at den enkelte kursist får et grundlag for at udarbejde sin fremtidsplan. Kursisterne på Vejledningsholdet får danskundervisning, som det kendes fra de øvrige hold på sprogcentret, men herudover oplever kursisterne også en række gæsteundervisere fra virksomheder, arbejdspladser, fagforeninger og uddannelsesinstitutioner. Endvidere er vejledningsholdet ofte på ekskursioner, hvor de besøger forskellige arbejdspladser.

Det forrige vejledningshold havde besøg af vejledere fra de omkringliggende uddannelsesinstitutioner som fx Handelsskolen, EUC Sjælland/Teknisk skole, Social- og Sundhedsskolen, CVU Syd, der bl.a. uddanner sygeplejersker, fysioterapeuter og ergoterapeuter, og VUC Storstrøm. Herudover havde det forrige vejledningshold ekskursioner til bl.a. skattekontoret i Næstved Kommune, SID, NPC tryk, Kvickly og virksomheden Profil, som er et mindre firma, der sælger arbejdstøj.

Idet

PÅ FREMTIDEN

Det nuværende vejledningshold har arbejdet med jobsøgning på Internettet, skrevet jobansøgninger og udarbejdet CV. Desuden har de besøgt AF og kommunen. Allerede nu virker Vejledningsholdet, der stopper til sommer, til at have fået et godt kendskab til arbejdsmarkedet. Dette ses bl.a. i kursisternes alsidige jobønsker, som er at blive selvstændige, pædagogmedhjælpere, fabriksarbejdere, keramikere og social- og sundhedshjælpere.

Kursist ændrede jobønske

Diana gik på det forrige vejledningshold. Dette var med til, at Diana ændrede sine planer for fremtiden.

- Jeg gik på vejledningsholdet fra august til december. Jeg kom med et ønske om danskundervisning. Jeg var først skeptisk over for Vejledningsholdet og forstod ikke, hvad det gik ud på, men som tiden gik, blev jeg glad for det. Vi oplevede mange spændende ting. På sprogcentret lavede vi for eksempel sketch, og herudover var vi på mange ture. Vi besøgte Kvickly og et trykkeri. Her oplevede vi danske arbejdspladser. Vi besøgte også SID, hvor vi fik indblik i reglerne på det danske arbejdsmarked. Da jeg begyndte på vejledningsholdet, ville jeg gerne være gartner, men da

jeg hørte om de mange spændende uddannelses-tilbud fra repræsentanter fra uddannelsesinstitutionerne, besluttede jeg mig for, at jeg ville arbejde som pædagogmedhjælper. Jeg fik meget ud af at gå på vejledningsholdet, jeg lærte om danske samfundsforhold, og jeg har en plan om at blive pædagogmedhjælper, slutter Diana<<

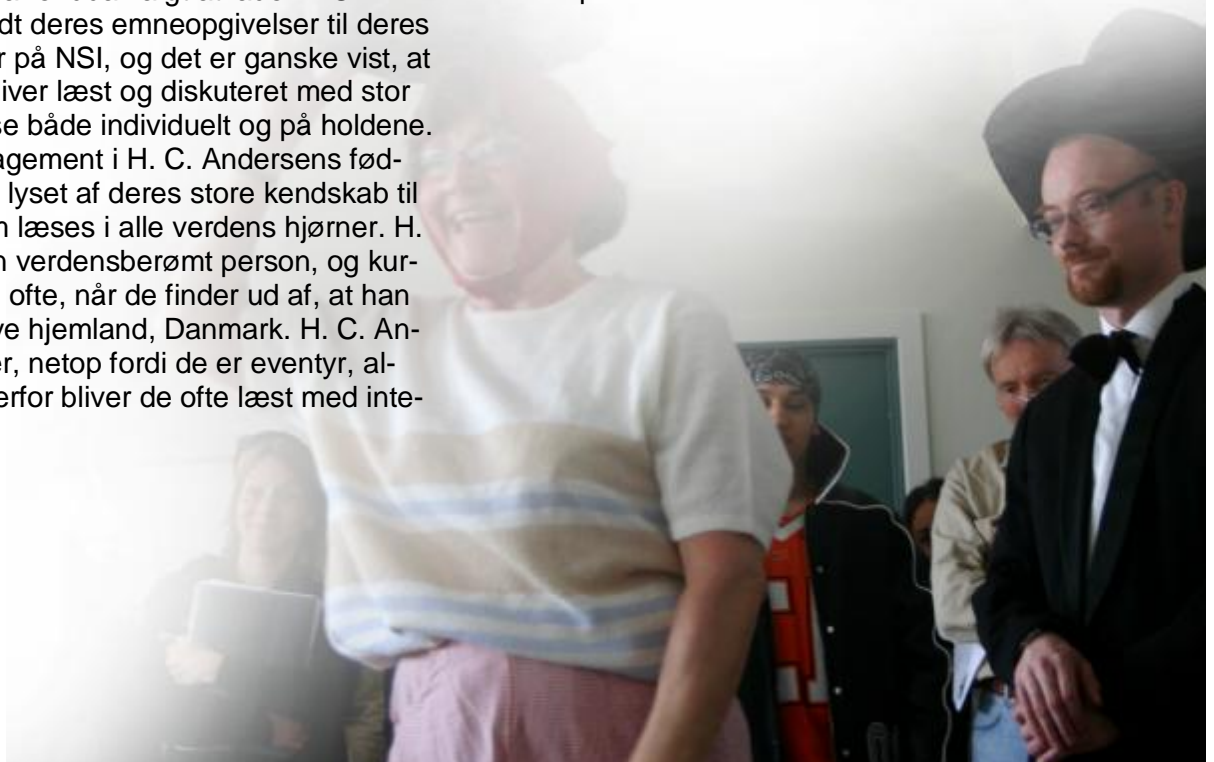
H.C. Andersen og konen med æggene besøgte NSI

AF ELSEBETH NYGAARD

Den 6. april 2005 blev H. C. Andersens fødselsdag fejret på NSI. Både konen med æggene og H. C. Andersen dukkede op, og de blev underholdt med eventyrolæsning og H. C. Andersens egne sange. H. C. Andersen er med sin 200 års fødselsdag blevet en del af foråret på NSI, hvor både hans person og eventyr trækkes ind i undervisningen. Mange kursister har endda valgt at lade H. C. Andersen være blandt deres emneopgivelser til deres afsluttende prøver på NSI, og det er ganske vist, at H. C. Andersen bliver læst og diskuteret med stor glæde og interesse både individuelt og på holdene. Kursisternes engagement i H. C. Andersens fødselsdag skal ses i lyset af deres store kendskab til hans eventyr, som læses i alle verdens hjørner. H. C. Andersen er en verdensberømt person, og kursisterne fryder sig ofte, når de finder ud af, at han hører til i deres nye hjemland, Danmark. H. C. Andersens eventyr er, netop fordi de er eventyr, almenlydige, og derfor bliver de ofte læst med inte-

resse og nysgerrighed i udlandet. Eventyrerne handler jo netop om bl.a. håb, længsel, frygt og drømme, som er temaer, der kendetegner mennesker til alle tider og på alle steder af jorden.

H. C. Andersen er en så væsentlig del af den danske kultur, at et kendskab til ham er nødvendigt. Der bliver ofte refereret til hans eventyr og sange i medier, i uddannelsessystemer og på arbejdsmarkedet. Denne betydning af H. C. Andersen var bl.a. medvirkende til, at NSI valgte at invitere H. C. Andersen på et kort visit, der blev ganske fornøjeligt for alle parter.

Uddannelse og arbejde på tavlen

Cirka fire gange om året holder vejledningen temadage. Det er hele undervisningsdage, hvor der bliver sat fokus på spørgsmål om arbejde og uddannelse i Danmark. NSI inviterer oplægsholdere udefra f.eks. repræsentanter fra de faglige organisationer og DA, tidligere kursister, sagsbehandlere mv. På temadagene er der lejlighed til at diskutere spørgsmål om integration, arbejde, uddannelse mv. Formålet er således bl.a. at give kursisterne informationer og oplysning og dermed give dem et bedre grundlag for at kunne træffe et valg for fremtiden.

I efteråret havde vi en temadag for kursisterne på Danskuddannelse 1 om daginstitutioner og folkeskolen i Danmark. Temadagen blev gennemført med oplægsholdere og tolke udefra og var med til at give kursisterne et mere sammenhængende billede af hvad der sker med deres børn.

I februar i år arrangerede vejlederne så en temadag om uddannelse og arbejde, da det i forhold til danskuddannelsesloven over for denne gruppe af analfabeter er vigtigt at inddrage mulighed for uddannelse og job/arbejde i undervisningen. - Eftersom de alle på et tidspunkt vil stå til rådighed på arbejdsmarkedet er det strengt nødvendigt, at samtlige eleverne har kendskab til, hvad deres egne muligheder er og hvor de kan finde mere information om arbejdsmarkedets muligheder, siger Kirsten Hansen.

Et af oplægene på denne dag havde temaet "Hvordan bliver unge mellem 15 og 25 vejledt i Danmark?". Det skulle bidrage til at gøre forældre mere kompetente til at tale med deres børns muligheder inden for uddannelse og arbejde. I den anledning havde NSI inviteret en vejleder fra Ungdommens Uddannelsesvejledning i Vordingborg, som også fortalte kursisterne om tradition for uddannelse i Danmark.

Desuden kom to personer fra fagforeningen 3 F for at belyse, inden for hvilke brancher det er muligt at finde ufaglært arbejde i regionen:

- Netop for denne gruppe er ufaglært arbejde relevant og derfor er det vigtigt, at vi finder repræsentanter, der gør opmærksom på, at ikke alle job i Danmark kræver uddannelse.

På dagen blev der stillet mange spørgsmål, ikke mindst fordi NSI havde inviteret tolke for at kursisterne kunne få mest muligt ud af oplægene.

- Netop tolkning på sådanne dage er en forudsætning for, at de bliver gennemført mest hensigtsmæssigt, og at eleverne får det mest nuancerede indblik i deres muligheder. Tolkningens fordele viser sig netop ved, at kursisterne ivrigt stiller mange relevante spørgsmål, som omhandler individuelle muligheder, arbejdsmarkedets sammenhæng og forskelle på det offentlige og private, siger Kirsten Hansen.

Demokrati

- en udfordring i hverdagen

Den 5. juni er det igen Grundlovsdag i Danmark. Den dag fejrer vi, at Kong Frederik den 7. i 1849 underskrev Danmarks Riges Grundlov og gjorde Danmark til et demokrati. Men hvilke muligheder rummer demokratiet, og hvilke forudsætninger kræver det af den enkelte? På de næste sider sætter *Integration* fokus på begrebet, og på hvad skolen gør for at formidle demokrati. Du kan bl.a. læse interviews med tre af skolens kursister, der har hver deres tilgang

AF JACOB WRAAE NIELSEN

Snart fejrer vi igen Grundlovsdag med sange og taler. Mange danskere vil ikke tænke nærmere over begivenheden, vi er jo næsten alle vokset op med demokratiet som en selvfølgelighed. Men for en del af de udlændinge, der kommer til landet, er demokratiet både nyt og fremmedartet. Det er en del af NSI's opgaver at formidle demokratiet, men hvad rummer begrebet egentlig? Begrebet har så mange facetter, at det kan være svært at arbejde med. Der er det håndgribelige med politiske partier og tilbagevendende valg til kommuner og Folketing. Der er rettighederne for mindretal og ytringsfriheden. Og der er det nære demokrati, hvor man kan gøre sin indflydelse gældende i børnehaven, skolen, idrætsforeningen og utallige andre steder. Men demokratiet forudsætter også et engagement og en vilje til medbestemmelse, der ikke er en selvfølge. Danske børn "skoles" i demokrati gennem opdragelsen i hjemmet og folkeskolen. Her lærer man at blande sig og tage del i beslutninger fra barnsben. Denne baggrund har

vores kursister ikke altid.

NSI er opmærksom på, at kursisterne får en aktiv rolle, som de bagefter kan tage med ud i deres dagligdag, og alene undervisningen i en dansk skole kan have denne funktion. Mange er vant til, at det er læreren - og kun læreren - der sætter dagsordenen i timerne, og at eleverne er passive. Men her på skolen inddrages kursisterne i undervisningen gennem udarbejdelse af individuelle læringsplaner, ligesom de forudsættes at bidrage med holdninger til aktuelle emner. De forventes ganske enkelt at "tænke selv", som en af interviewpersonerne formulerer det.

Med til formidlingen hører også et egentligt demokratisk organ for skolens kursister - Kursistrådet. Efter et valg - afholdt den 8. februar - blev 7 kursister valgt til rådet, der i samråd med lærere og ledelse kan træffe beslutninger med indflydelse på kursisternes dagligdag. P.t. arbejder rådet fx med at planlægge en ekskursion.

Foreløbig er rådet oprettet på Ungeafdelingen, men tilsvarende råd oprettes fremover for skolens øvrige hold. <<

GRUNDLOVEN PÅ LET DANSK er en letforståelig udgave af Danmarks Riges Grundlov. Bogen er udgivet af Folketinget i forbindelse med grundlovsdebatten i 2001 og formålet er, at alle borgere skal have lige muligheder for at deltage i den offentlige debat.

Udgaven er gratis og kan fås på NSI

Demokrati udbredes i familien

21-årige Goulia Feizi er kommet til Danmark som politisk flygtning gennem FN's kvotesystem. Hun har oplevet diktaturer i både Afghanistan og Iran, men var alligevel ikke fremmed over for det danske samfund, da hun kom hertil for 1½ år siden. Demokratiet starter nemlig i hjemmet, mener hun.

AF JACOB WRAAE NIELSEN

Goulia stammer fra Afghanistan, men har kun boet i landet til hun var 14 år. Hendes far var embedsmand i det dengang Sovjet-støttede styre, men da mudjahedinerne overtog magten, måtte familien af sted og fandt tilflugt i Iran.

Goulia havde gået i skole til 6. klasse i Afghanistan og nåede to års skolegang i Iran, inden den særlige afghanske skole blev lukket. Det var et forsøg på at tvinge flygtningene ud af landet. Herefter var der ingen skole, før hun kom til Danmark med sine forældre og sine søskende.

Goulia kan nævne mange eksempler på det demokratiske underskud, hun oplevede i Iran: den manglende presse- og trosfrihed, censuren af film, forskelsbehandling af kvinder og udlændinge samt indgreb i den personlige frihed, fx ved påbud om bestemt påklædning for kvinder. Goulia har heller ingen problemer med at finde fordele ved det danske demokrati.

Hun nævner som det første kvinders ligestilling og fremhæver Danmark som et foregangsland inden for kvinders rettigheder. Hun taler om fraværet af dødsstraf og fordele ved at selv toppolitikere kan færdes uden bodyguards.

- Nogle steder har man kun demokrati på papiret og ikke i samfundet, det er *Kejserens nye klæder*. Men i Danmark er det anderledes, fortæller Goulia. Som eksempel bruger hun de seneste ugers kritik

af forsvarsminister Steen Gade, der besøgte Afghanistan med pistol i bæltet. Pressen kritiserede ham bagefter for at blande forskellige roller sammen.

- Når man kan kritisere ministre på den måde, beviser det, at der virkelig er pressefrihed og demokrati i Danmark, mener Goulia.

Selv om forskellene mellem det danske og det iranske samfund er store, har Goulia aldrig følt sig fremmed over for demokratiet her.

- Der var ikke demokrati i Afghanistan eller Iran, men der var demokrati i vores familie, i vores hjem. Jeg tror, demokratiet udbredes i familien. Man skal give børn indflydelse og huske at spørge dem om, hvad de mener.

- Det er også det, der er godt ved skolen i Danmark. Her lærer alle at sige deres mening.

Goulia udstråler et stort engage-

ment i emnet, men spørger man, om hun selv kunne forestille sig at blive politiker, afviser hun.

- Politikere bruger for ofte krig til at løse problemer, derfor kan jeg godt blive træt af dem.<<

Jeg skal lære at tænke selv

Sun Shuai er vokset op i Kina. Efter en periode i Danmark fortæller hun om store forskelle mellem det kinesiske skolesystem og de danske skoler. Danskerne lærer at blive mere selvstændige og kritiske, mener hun.

handling for alle. Sådan er det nemlig ikke i det kommunistiske Kina. Hun fortæller også, at hun nyder friheden i Danmark, og at hun oplever danske unge som langt mere modne og uafhængige end kinesiske unge. - Her bestemmer man mere over sig selv og har flere egne idéer.

Måske starter selvstændigheden i skolen. Sun husker, hvordan læreren i hendes skole i Kina bestemte alt, og hun demonstrerer med stiv kropsholdning, hvordan hun skulle sidde ret med armene på ryggen uden at sige en lyd.

- Der var ikke plads til egne idéer, der var ikke så meget diskussion. Danmark er helt anderledes, man bliver opdraget til at tænke selv. Læreren spørger, hvad vi elever mener, men for mig er det stadig meget svært!

Sun ryster på hovedet, når man vil høre, om hun interesserer sig for politik.

-Det gjorde jeg heller ikke i Kina, politik er svært at gennemskue. Man ved jo aldrig helt, hvad der ligger bag det, politikerne siger, konstaterer Sun. Spørger man hende, om den manglende interesse kunne hænge sammen med den opdragelse, hun har fortalt om, nikker hun til gengæld.

- Ja, det hænger nok sammen.<<

AF JACOB WRAAE NIELSEN

Sun på 29 har en fortid som bogholder i byen Dalian i det nordøstlige Kina, men ønsket om nye oplevelser og drømmen om en uddannelse i Vesten førte hende til Danmark. Efter et ophold på Rødkilde Højskole på Møn, hvor hun startede på at lære dansk, har hun nu fået job som au pair i en dansk familie og går samtidig i NSI's uddannelsesklasse. Her skal Sun forberedes på den store udfordring, det vil blive at tage en uddannelse i Danmark.

Når man spørger Sun, hvad hun lægger mærke til ved det danske demokrati, fortæller hun om overraskelsen ved de mange politiske partier og om det positive ved gratis uddannelse og hospitalsbe-

Imponeret over danskernes engagement

Alejandro Hernandez Gomes fra Mexico er vokset op i et rodfæstet demokrati. Alligevel er der klare forskelle på hjemlandet og Danmark, når det handler om, hvordan demokratiet fungerer i hverdagen.

AF JACOB WRAAE NIELSEN

Alejandro på 28 mødte sin danske kone på feriestedet Puerto Vallarta i Mexico. Han var tjener og hun guide for Dansk Folkeferie. I dag bor parret i Danmark, og mens konen gør sin uddannelse færdig, lærer Alejandro dansk på NSI. Samtidig brænder han for at fortsætte sin tjenergerning og står på nippet til et job i København.

- Jeg er glad og stolt, når jeg yder god service, begrundes han jobønsket.

Mexico er et demokrati, men gennem 71 år sad det samme parti på magten, det *Institutionelle Revolutionsparti*. Først i 2000 vandt oppositionen med Vicente Fox som præsidentkandidat, og herefter blev der startet et langsomt opgør med den udbredte korruption og bestikkelse.

- I dag hænger man billeder af de korruptionsdømte op i busser og tog, forklarer Alejandro og fortæller med et smil om, hvordan han ved ankomsten til Danmark blev advaret mod at prøve at bestikke danske politifolk.

Når Alejandro skal sammenligne de to demokratier Mexico og Danmark, nævner han først indbyggernes forhold til regler.

- Der er også mange regler i Mexico, men folk følger dem ikke på samme måde som her.

Men også det nære demokrati har overrasket ham.

- Der er også forskel på vores engagement i fælles beslutninger. Jeg er faktisk imponeret, siger han.

Alejandro fortsætter med at fortælle om sine ople-

velser fra Hotel- og Restaurationsskolen i København.

- Da vi skulle planlægge studietur gik folk rigtig meget op i at bestemme, om vi skulle til Sverige eller Bornholm. Det overraskede mig.

- Jeg spiller også på et volleyballhold, og træneren diskuterer taktik med os spillere. Det er en god måde at tage beslutninger på, synes jeg, for så er flest muligt enige i beslutningerne. Og det er svært at brokke sig over det, alle har været med til at bestemme.

Politik på et højere plan interesserer ellers ikke Alejandro, for han har den holdning, at der er to emner, som er svære at diskutere: religion og politik.

- Man bliver aldrig enige om de to ting.

Alligevel følger han med i dansk politik så godt han kan, for som han siger: - Her handler politik jo meget om udlændinge, altså om sådan nogle som mig. <<

Integration handler ogs

RETSBEVIDSTHED, S

AF HENRIK HANSEN

Integration handler på NSI ikke kun om grammatik, fonetik samt viden om dansk kultur, det er aktiviteterne denne torsdag formiddag et eksempel på. Dagens tema er seksualundervisning og indgår som en del af den brede kriminalpræventive indsats, som NSI tilrettelægger for kursisterne på Ungeafdelingen. De overordnede emner i den præventive indsats er sundhedspleje og retsbevidsthed. Tilsammen skal det sikre, at de unge har nogle redskaber til at skabe de bedste psykiske og fysiske rammer for dem selv og deres familie. Forudsætningen for at formidle disse emner er imidlertid et tæt samarbejde med eks-terne professionelle, som NSI har fundet i det lokale SSP-udvalg, og som NSIs souschef Dorte Thaarup aktivt deltager i.

- Udover at terpe danske verber er skolens opgave og ansvar dels at give kursisterne en retsbevidsthed, som skal sikre at de ikke kommer galt af sted, dels at give dem nogle pejlemærker inden for sundhed og velvære, som skal sikre, at de generelt trives godt. Vi har derfor tilrettelagt forskellige forløb for de unge ved indimellem at invitere SSP-medarbejdere ud på skolen, siger Dorte Thaarup, der ser SSP-samarbejdet som et væsentligt element af integrationen.

Det faktum, at NSI arbejder med den præventive indsats udover den traditionelle undervisning, er i den grad med til at udvide definitionen på ordet integration. Og viser, hvor mange ting vi som danskere tager for givet og ikke i det daglige stiller spørgsmålstegn ved, netop fordi vi kender til systemet og de kulturelle koder.

Retsbevidsthed fremmer integrationen

En af de opgaver, som Dorte Thaarup anser som et af skolens væsentligste er, at udvikle de unges retbevidsthed.

- For at udruste de unge til at færdes i vores samfund er det nødvendigt, at vi rådgiver dem inden for det kriminelle område. Her er reglerne for de fleste danskeres vedkommende åbenlyse, men for nytilkomne er det noget nær et mareridt, fordi det tager tid at forstå og samtidig praktisere i ens adfærd. Naturligvis er der mange ting, som man kan tænke sig til med en vis portion fornuft, men der er samtidig en række områder, hvor det for nogle unge kan være svært at skelne, hvor grænsen går, hvad der er rigtigt eller forkert. Og hvis man så samtidig ikke mestrer sproget korrekt, kan livet nogle gange gå den gale vej. Det er i det lys, at vi har iværksat den kriminalpræventive indsats, der skal sikre, at de unge bliver udrustet til at begå sig uden for skolens rammer, siger Dorte Thaarup. Hun har allieret sig med politiassistent Leif Larsen, der indimellem besøger skolen for at fortælle om politiets rolle, love og diverse andre temaer, alt efter, hvad eleverne spørger om. I de fleste tilfælde er det planlagt, hvad han skal tale om på Ungeafdelingen, men der kan også opstå en aktuel begivenhed, som kræver, at han kommer og tager en snak med de unge, for netop at give dem en række redskaber til, hvordan de skal forholde sig til eller håndtere situationen. Men når han møder op på skolen, er det samtidig også for at nuancere de unges syn på politiet og på den måde gøre dem opmærksomme på, at politiet i udgangspunktet

om

SUNDHED OG VELVÆRE

altid ønsker dialogen som redskab til at løse konflikter.

- Eftersom mange af de unge har en forholdsvis negativ opfattelse af politiet fra deres hjemlande er et led alene at skabe en bedre dialog mellem de unge og politiet for netop at sikre, at de unge får et afslappet forhold til politiet. Politiet skal naturligvis håndhæve loven, men er samtidig også mennesker, som de unge trygt kan tale med. Samtidig er dette også med til at sikre, at eventuelt opståede problemer kan løses gennem dialog. Man skal ganske enkelt forsøge at skabe kontakt med de unge mennesker inden konflikterne opstår, for hvis eventuelle konflikter opstår, så kan den "venskabelige" atmosfære, der tidligere er skabt, bruges som et redskab til konfliktløsninger, siger Leif Larsen, som har gode erfaringer med det forebyggende arbejde fra andre steder, fordi han ikke oplever den fjendske tone fx ved ballade i en fredag aften i byen, hvis de unge på forhånd har et kendskab til ham. Og det er netop dette forhold, som han også ønsker at etablere til de unge på NSI.

Sundhed og velvære i fokus

Udover retsbevidstheden indgår den sundhedsfaglige viden også som en naturlig del af den kriminalpræventive indsats. Sundhedsplejerske Helene Piil er ansvarlig for den del af forløbet. Hun kommer i sin undervisning ofte meget vidt omkring menneskets basale behov, herunder tryghed og anerkendelse.

- Mit formål med undervisningen er at give eleverne en viden, hvormed de kritisk kan stille spørgsmål til deres sundhed og velvære. Dermed skal lære, at sundhed ikke kun handler om at spise sundt, men også at fungere fysisk, psykisk og socialt, siger Helene Piil, der understreger, at den viden er fundamental, eftersom det kan være hårdt at fungere godt i et nyt land.

Det kriminalpræventive element er måske ikke umiddelbart så åbenlyst som i undervisningen i retsbevidsthed, men undervisningen består i at give eleverne optimale muligheder for at drage størst mulig egenomsorg, så de ikke kommer ud i en forkert løbebane. Derfor er det nødvendigt at tale om alt: det danske sundhedssystem, sundheds-lære, seksuelt overførte sygdomme/kønssygdomme, kærlighed, vold etc. Udover egenomsorgen er undervisningen samtidig med til give eleverne en række redskaber i deres fremtidige familieliv og på den måde sikre, at de giver deres egne børn de bedste rammer for en sund opvækst i ordets bedste forstand.

Oplysning, information og påvirkning

Fælles for de to SSP-medarbejdere er oplysning, information og påvirkning. De kan måske ikke nå alle eleverne, men dog de fleste ved at koordinere en bred indsats, hvor de hele tiden spiller sammen med NSI. På den måde kan NSI også bidrage til at give de unge de bedste forudsætninger for at skabe et godt familieliv. <<

VejlederNyt

Nedenstående omhandler nogle af de undervisningstilbud og aktiviteter, som vejledningen arbejder med i foråret 2005. De arbejdsmarkedsrettede projekter omhandler Integrationsprojektet i Bilka samt rengøringsprojektet "Alle vinder". Derudover er undervisningsholdene på fuld tid (30 lektioner) i foråret koncentreret om forløb med overskrifterne Vejledning og kvalificering, "På vej mod arbejdsmarkedet" uddannelse samt erhverv.

Integrationsprojekt i Bilka Næstved

Bilkaprojektet er et integrationsprojekt der skal kvalificere ledige flygtninge og indvandrere til at arbejde i detailbranchen.

Projektet laves i samarbejde mellem Næstved Kommune, AF, Bilka Næstved, Naesborg a/s, Det regionale netværk samt NSI.

Der er plads til 12 kursister, og disse visiteres på baggrund af sproglige forudsætninger samt erfaringer fra detailbranchen.

I projektet indgår en afklaringsperiode, som foregår på NSI samt en kvalificeringsperiode, der foregår i Bilka Næstved. I afklaringsperioden introduceres der til området, og i kvalificeringsperioden tilknyttes den enkelte kursist en fast afdeling. Kursisten har en jobpilot/mentor, som kan hjælpe og oplære kursisten til faget, ligesom det er jobpilots opgave at være en slags kulturbryder for spørgsmål på arbejdspladsen.

Alle kursister får 12 lektioner dansk om ugen og undervisningen er tilrettelagt, så den understøtter det sprog, som kursisterne skal bruge i de enkelte afdelinger.

"Alle vinder":

"Alle vinder" er et rengøringsprojekt, der er etableret i samarbejde mellem AF, 3F, EUC og NSI. Det er anden gang, at projektet kører, og formålet er at hjælpe flygtninge og indvandrere i gang på det danske arbejdsmarked, og flere kursister fra det første projekt er nu i arbejde.

Kurset er opdelt i en afklaringsfase, som foregår på NSI. Her gives der en introduktion til arbejdsområdet, og derefter flyttes undervisningen til EUC, hvor hele uddannelsesdelen foregår.

Efter 8 ugers uddannelse skal alle kursister i praktik i 4 uger, inden hele projektet sluttet med en vejledningsdel med jobsøgning, CV-skrivning m.m. I praktikperioden får alle kursister tilknyttet en mentor, som skal hjælpe og støtte kursisten i praktikforløbet.

Kursisterne på "Alle Vinder 3" er nu i fuld gang med uddannelsesdelen og hele kurset slutter den 10. juni 2005.

Erhvervsholdet

Fælles for kursisterne i Erhvervsklassen er, at de gerne vil direkte ud på arbejdsmarkedet. Den type job, de sigter efter, er ufaglært arbejde, men af forskellige grunde er det ikke lykkedes dem at finde et passende job. Erhvervsklassen består for det meste af kursister fra Danskuddannelse 2, og de befinder sig danskfagligt på de udslusende niveauer. Nogle kursister er færdige med den egentlige danskuddannelse.

Der er undervisning fem dage om ugen og en væsentlig del af undervisningen er erhvervsbesøg. Målet med erhvervsklassen er ikke at finde job til alle i klassen, men at modne dem til selv at finde arbejde. Et andet mål er at få alle i praktik, så de ved mere om, hvad der lægges vægt på ude på det danske arbejdsmarked. For kursisterne på Erhvervsholdet etableres der praktik i samarbejde med Naesborgfonden.

”På vej mod arbejdsmarkedet”

”På vej holdet” arbejder med, hvad det vil sige at være borger og arbejdstager i det danske samfund. Forløbet henvender sig til kursister, som har brug for et massivt input i forhold til pligter og rettigheder samt muligheder på arbejdsmarkedet. Undervisningen er praktisk orienteret og alt er så vidt muligt konkret og kombineret med fysiske aktiviteter. Undervisningen bygges op omkring troen på, lysten og modet til at komme i arbejde. Kursisterne har potentiale til indlæring og har gennemført den første grundlæggende danskundervisning.

Uddannelsesklassen

Uddannelsesklassen er et tilbud til veluddannede og skolevante udlændinge i dansk og danske kultur- og samfundsforhold.

Forløbets sigte er gennem et intensivt forløb at afklare og kvalificere højtuddannede udlændinge sprogligt, interkulturelt og personligt til videreuddannelse eller beskæftigelse. Der arbejdes med en høj grad af individualiserede forløb, og der stilles præcise forventninger til deltagerne om en høj grad af selvstændigt arbejde med emnerne efter skoletid.

Undervisningen foretages af lærere og vejledere i samarbejde samt af gæstelærere fra virksomheder og andre uddannelsesinstitutioner.

Vejledning og kvalificering

Forløbet Vejledning og kvalificering er tilrettelagt for kursister, som har brug for at få udvidet perspektivet omkring fremtidsmuligheder og få sat fokus på ressourcer og ønsker i forhold til uddannelse og arbejde. Målet er, at den enkelte kursist - på baggrund af et solidt beslutningsgrundlag samt øje for egne kompetencer - sigter mod en realistisk fremtidsplan.

Vejledning og kvalificering optager primært kursister, som har afsluttet eller er ved at afslutte danskuddannelsen.

Jobcafe` (åben vejledning)

Vejlederne på Næstved Sprog- og Integrationscenter tilbyder vejledning to gange om ugen for alle interesserede kursister. Der er åbent hver tirsdag kl. 8.15 til 8.45 og hver onsdag kl. 13.30 til 14.30. Man kan få hjælp til alle spørgsmål om arbejde og uddannelse i Danmark.<<

Lions Club hædrer to unge fra NSI med rejselegater

Lions Club Næstved har besluttet at tildele rejselegater til Qiuping Chi og Nemat Qurbani, som begge er kursister på Næstved Sprog- og Integrationscenters Ungeafdeling.

De to skal i juli måned tre uger til Frederiksstad i Norge, hvor de i en uge skal bo hos en norsk familie og efterfølgende i to uger skal deltage i Lions internationale ungdomslejr, der også afholdes i nærheden af Frederiksstad.

Qiuping Chi på 18 år kommer fra Kina og Nemat Qurbani på 21 kommer fra Afghanistan.

De går begge på NSI for at tage afgangseksaminer med henblik på fremtidig uddannelse i Danmark, og de ser naturligvis frem til at repræsentere Danmark i Norge.

Verner Jensen, der er medlem af Lions i Næstved forklarer, at de udvalgte kursister skal repræsentere Danmark i den internationale ungdomslejr, hvor formålet er at skabe international forståelse. Og det er første gang, at to nydanskere udvælges til opholdet.

- De to kursister fra NSI repræsenterer Danmark med en to-

kulturel baggrund. Det åbner for et nyt og interessant perspektiv, udtaler Verner Jensen.<<

DANSK FLYGTNINGHJÆLP TILBYDER KONTAKT HJÆLP VENSKAB INTEGRATION KULTUR

Ja, vi kan bruge mange ord i det danske sprog for at udtrykke det, der sker, når mennesker fra udlandet kommer til Danmark og møder danskere, som gerne vil yde en god indsats for, at man skal føle sig velkommen.

Sådanne positive danskere kan du møde i Dansk Flygtningehjælps frivilligrupper, som i Næstved hjælper udlændinge. Du kan træffe os to steder i byen.

Kildemarksskolen, Biblioteket, onsdag kl 17-19
Skt. Jørgens Sognegård (bag kirken over for Rema 1000 på Parkvej), mandag kl 17-19

MØD OP SÅ VI KAN LÆRE HINANDEN AT KENDE

Kontakt Tom Borgmann Tlf: 30 69 51 26 .